Luovat alat Q&A

Kysymyksiä ja vastauksia

Mihin luovien alojen tutkimus- ja kehitystoimintaan tarkoitettua rahoitusta voi käyttää?

T&K-rahoitus on tarkoitettu yrityksille, jotka tavoittelevat rohkeaa uudistumista ja liiketoiminnan kasvua kansainvälisillä markkinoilla. T&K-rahoituksella Business Finland jakaa yrityksen kanssa riskiä kunnianhimoisissa projekteissa, joissa kehitetään osaamista kilpailuedun saavuttamiseksi. T&K-rahoitus on avustusta. Sitä voivat hakea pienet ja keskisuuret sekä midcap-yritykset. Yrityksessä on oltava tiimi, joka kykenee luotsaamaan yrityksen kansainväliseen kasvuun. Business Finland ei rahoita yhden hengen yrityksiä.

Mutta eiväthän Business Finlandin nykyiset rahoituskriteerit eikä T&K-rahoitus sovi luovien alojen yrityksille, vai miten on?

Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla voidaan parantaa minkä tahansa alan yritysten kilpailukykyä.

On huomattava, että tutkimus- ja kehitysrahoituksella ei voida rahoittaa yrityksen perusliiketoimintaa, kuten uutta peliä, tv-sarjaa, elokuvaa, musiikkialbumia, taideteosta tai vaatemallistoa tai rutiiniluonteisesti tai säännöllisesti tehtävää työtä, joka tuottaa yrityksen tavanomaisen liikevaihdon.

Miten luoville aloille suunnattu T&K-rahoitus eroaa T&K-rahoituksesta, jota on voinut hakea Business Finlandista jo aiemminkin minkä tahansa toimialan hankkeisiin?

Kaikkea tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitusta, myös luovien alojen korvamerkittyä T&K-rahoitusta, ohjaa sama lainsäädäntö, määrittelyt ja kriteerit. Rahoitushaulla luovien alojen tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämiseksi Business Finland haluaa tuoda esiin mahdollisuuksia, joita uudistuminen ja kansainvälisille markkinoille pyrkiminen voivat tuoda luoville aloille. Lisäksi kaikki alat voivat hyötyä luovien alojen osaamisen hyödyntämisestä. Esimerkkejä löytyy Business Finlandin julkaisemasta Aineettoman arvonluonnin oppaasta.

Erityistä luovien alojen omassa T&K-rahoituksessa on se, että tuotteiden, palveluiden ja liiketoimintamallien kehittämistä voidaan tukea pienten ja keskisuurten yritysten projekteissa 35 prosentin avustuksella normaalin 50 prosentin lainan sijaan. Tutkimuksellisuudesta ja yrityksen koosta riippuen avustus voi olla matalampi tai korkeampi, tai lainaa. Lisäksi muiden toimialojen yritykset voivat hakea rahoitusta silloin, kun projektissa suunniteltava ratkaisu perustuu luovaan osaamiseen ja projektin kustannuksiin sisältyy vähintään 40 prosenttia luovien alojen osaamista. Lue tarkemmat ohjeet hakuilmoituksesta ja rahoitusehdoista.

Miksi yksinyrittäjien projekteja ei rahoiteta?

Minimitiimi koostuu esimerkiksi yhdestä 100 % henkilöstä ja kahdesta 50 % henkilöstä Suomessa. Yksinyrittäjällä on usein rajalliset resurssit T&K-toimintaan, kansainvälisille markkinoille menoon ja siellä toimimiseen. Yksinyrittäjien kannattaa aktiivisesti markkinoida palveluita eri toimialojen yrityksille, jolloin ne voivat olla mukana projekteissa alihankkijoina.

Muiden toimialojen yritykset voivat hakea luovien alojen T&K-rahoitusta, mikäli projekti sisältää vähintään 40 prosenttia ostopalveluita, jotka sisältävä luovaa osaamista. Projektiin osallistuminen kasvattaa osaamista T&K-toiminnasta.

Eikö mikroyrityksille ole hakua?

PK-määritelmä pitää sisällään myös mikroyritykset, kunhan resurssit kansainväliseen kasvuun ovat muuten kunnossa mukaan lukien vähintään kahden henkilön tiimi ja riittävä omarahoitus.

Mitä Business Finland tarkoittaa tutkimus- ja kehittämistoiminnalla?

Tutkimus- ja kehitystoiminnan tuloksia ovat innovatiiviset tuotteet tai palvelut, tuotantomenetelmät tai liiketoimintamallit, joilla tavoitellaan merkittävää kilpailuetua kansainvälisiltä markkinoilta.

Tutkimuspainotteisessa hankkeessa pyritään hankkimaan uutta tietoa, joka on vähintään uutta toimialalle, ja jolla luodaan valmiuksia myöhemmälle kehittämistyölle. Tutkimuspainotteisessa hankkeessa ei vielä synny valmista tuotetta tai palvelua.

Kehittämispainotteisessa hankkeessa yritys voi esimerkiksi todentaa ratkaisun toimivuuden yhteistyössä asiakkaan kanssa, kehittää uusia tuotteita tai palveluita tai nopeuttaa pääsyä markkinoille.

Mihin tutkimus- ja kehittämistoiminnan määrittelyt ja rajaukset perustuvat?

Business Finlandin rahoitusta säätelevät EU:n ja kansalliset säädökset. Business Finland voi esimerkiksi rahoittaa T&K-rahoituksella vain EU:n ryhmäpoikkeusasetuksessa määriteltyä T&K-toimintaa.

Tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävä tuki perustuu Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 artiklaan ja kansalliseen asetukseen Valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta (1444/2014).

OECD:n ohje T&K-toiminnasta sisältää viisi elementtiä. Määrittely koskee kaikkia toimialoja.

- tavoitteena on tuottaa uutta tietoa ja uusia tuloksia
- luovaa ongelman asettelua, ratkaisuihin pyritään uudenlaisilla käsitteillä ja havaittujen hypoteesien testaamisella
- riskikästä; epävarmuus tuloksista ja tarvittavista resursseista
- systemaattista; suunnitelmallista, budjetoitua ja toteutuksen seuranta
- tuloksen on oltava siirrettävissä ja/tai toisinnettavissa

Yksinään joku tai jotkut osat yllä mainituista elementeistä eivät riitä täyttämään T&K-toiminnan luonnetta rahoituksen myöntämiseksi. Lisäksi yrityksiltä edellytetään tavoitetta ja sitoutumista kilpailuedun saavuttamiseen kansainvälisiltä markkinoilta.

Mitä tarkoitetaan sillä, että kilpailuetua tulisi hakea kansainvälisiltä markkinoilta?

Business Finlandin rahoituksen edellytys on, että kilpailuetua haetaan kansainvälisiä markkinoita ajatellen. Merkittävällä kilpailuedulla tarkoitetaan erottumista kilpailijoiden tarjoamasta kansainvälisillä markkinoilla. Pyri ensin tunnistamaan mikä yrityksesi tuote, kilpailuetu ja asema on kotimarkkinoilla ja riittävätkö yrityksesi resurssit kansainvälisille markkinoille menoon.

Mitä tarkoitetaan teollisella tutkimuksella tai tutkimuksellisuudella?

Projekti on tutkimuksellinen, kun se tuottaa uutta tietoa ja osaamista myöhemmin toteutettavan kehittämistyön perustaksi. Tutkimuksellisen projektin tuloksena ei siis synnyt valmista tuotetta, palvelua, tuotantomenetelmää tai liiketoimintamallia. Tutkimuksellisessa projektissa tuotettua tietoa voidaan käyttää myöhemmin uusien tuotteiden, prosessien tai palvelujen kehittämiseen tai olemassa olevien tuotteiden prosessien tai palvelujen huomattavaan parantamiseen. Tämä koskee mitä tahansa alaa tai teknologiaa.

Mitä tarkoitetaan kokeellisella kehittämisellä tai kehittämistyöllä?

Sillä tarkoitetaan nykyisten tuotteiden, palveluiden, tuotantomenetelmien ja liiketoimintamallien merkittävä uudistamista tai kokonaan uusien kehittämistä. Kehittämistyöllä tarkoitetaan olemassa olevan tiedon ja taitojen hankkimista, yhdistämistä, muokkaamista ja käyttöä. Kehittämistyötä ei kuitenkaan ole rutiiniluonteisesti tai säännöllisesti tehtävä työ.

Mitä tarkoitetaan pilotoinnilla?

Pilotointi on uuden, kaupallistamisvaiheen kynnyksellä olevan ratkaisun toimivuuden todentamista kaupallisen hyödyntämisen kannalta riittävän suuressa mittakaavassa silloin, kun ratkaisun toimivuuteen sisältyy vielä merkittäviä epävarmuuksia. Sisällöltään pilotointiprojektin on oltava tutkimus- ja kehittämistyötä. Pilotointi on mahdollista toteuttaa myös asiakkaan tiloissa, kun kyse ei ole kaupallisesta toimituksesta eikä asiakas suoraan tai välillisesti rahoita projektia. Riski pilotointihankkeen onnistumisesta on siis oltava aina rahoituksensaajalla.

Voisiko T&K-projekti olla ulkomaisen toimijan kanssa, esimerkiksi ulkomaisen hotelliketjun?

Business Finland voi tarjota T&K-rahoitusta vain suomalaiselle yritykselle, jolla on y-tunnus. Tuote, palvelu, ratkaisu on luonnollisesti hyödyllistä kehittää siten, että palvelee tavoiteltavaa asiakasta (esim. ulkomainen hotelliketju) ja esimerkiksi ratkaisun pilotointi ulkomaisen asiakkaan kanssa on mahdollista.

Hyväksytäänkö yrittäjän omat palkat projektin kustannuksiin?

Kyllä yrittäjän palkkakustannukset voivat olla osa hyväksyttäviä kustannuksia. Täytyy tietenkin muistaa, että yrittäjän työaikaa on käytännössä pakko käyttää moneen muuhunkin asiaan. 100 % työaika T&K:hon olisi siten outo tilanne. Usein yrittäjät itse eivät nosta palkkaa, jolloin siltä osin ei ole mitään hyväksyttäviä kustannuksiakaan. Asiaa on avattu Yritysten tutkimus- ja kehittämisprojektien rahoitusehdoissa. Rahoituksen saajan johdon ja hallinnon palkat ovat pääsääntöisesti yleiskustannuksia. Näiden henkilöiden palkkoja voidaan harkinnan mukaan hyväksyä suorina kustannuksina, jos tehty työ kohdistuu suoraan projektille.

Voiko projektin kustannuksissa olla intressiyrityksen kuluja?

Ostettuja palveluita konserni- ja intressiyrityksiltä voidaan hyväksyä, mutta konserni- ja intressiyrityksen on myös järjestettävä projektikirjanpito ja työajanseuranta rahoitusehdoissa kuvatulla tavalla. Konserni- ja intressiyrityksen on toimitettava rahoituksen saajalle lasku projektin ostopalveluista. Rahoittaja voi hyväksyä kustannukset, jotka rahoituksen saaja on maksanut, jotka ovat aiheutuneet myyjälle palvelun tuottamisesta. Konsernin sisäiset hallintokustannukset ja hallintopalkkioveloituksena maksetut erät eivät ole projektille hyväksyttäviä kustannuksia. Rahoittaja hyväksyy maksetun ostopalvelun ilman katetta. Katteettomuuden toteamiseksi konserni- ja intressiyrityksen pitää myös raportoida projektista aiheutuneet kustannukset erillisellä kustannustilityksellä.

Onko esim juuri T&K-toiminnan kannalta välttämättömien toimintalaitteiden hankintaan oikea tuki mikä?

Osana T&K-projektille hyväksyttyä kustannusarvioita hyväksytään projektissa tarvittavien laitteiden vuokrat täysmääräisinä tai niiden hankintahinnasta suunnitelman mukainen poisto projektin kestoajalta. Esim: Jos projektin kesto on 2 vuotta ja laitteen poistoaika 5 vuotta, niin hyväksytään kahden vuoden poiston määrä eli 40 % hankintakustannuksesta.

Voiko omarahoitus olla laskennallista palkkaa, moni yrittäjä joustaa omassa palkassaan?

Kaikkien kustannusten, myös palkkojen, täytyy olla maksettuja ja niiden pitää näkyä rahoituksen saajan kirjanpidossa projektin keston aikana.

Edellytetäänkö yrityksen T&K-hankkeelta, että siihen sisältyy ostopalveluna tutkimusorganisaation työtä?

Ei edellytä. Hankkeen kannalta oleellista on, että hankkeella on käytössään työssä tarvittavaa parasta osaamista. Osaamista voi olla valmiiksi yrityksessä, sitä voidaan rekrytoida yritykseen tai hankkia ostopalveluna toiselta yritykseltä tai tutkimusorganisaatiolta. Oleellista on, että mistä löytyy hankkeen tavoitteiden ja toteutuksen kannalta paras ja tarkoituksenmukainen osaaminen.